

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI HARBIY XAVFSIZLIK VA
MUDOFAA UNIVERSITETINING QURUQLIKDAGI
QO'SHINLAR INSTITUTI**

**OLIY HARBIY TA'LIM
MUASSASALARIDA CHET
TILI O'QITISH SAMARADORLIGINI
OSHIRISHNING NAZARIY VA AMALIY
ASOSLARI**

RESPUBLIKA ILMIY ANJUMANI

**21 NOYABR
CHIRCHIQ 2025**

MUNDARIJA

	Kirish So'zi	2
1.	INTEGRATING FOREIGN LANGUAGE TEACHING WITH PROFESSIONAL-MILITARY TRAINING BASED ON THE CONCEPT OF DUAL EDUCATION U. Akhmedov	3
2.	NEMIS TILI DARSLARIDA FRAZELOGIZMLARNI O'RGATISH VA O'RGANISH XUSUSIDA Shuxratxon Imyaminova	7
3.	ZIRXLI TANK QUROLLARI TIZIMIDA TANKLARNING JANGOVAR XUSUSIYATLARINI KOMPLEKS MODERNIZATSIYALASHNING ILMIY-TEXNIK ASOSLARI VA INGLIZ TILI FANIGA INTEGRATSIYASI Podpolkovnik Sh. K. Shamudinov	11
4.	CHET TILI O'QITISHDA YOZMA NUTQNI RIVOJLANTIRUVCHI INTERFAOL USULLAR Raxmonqulova Dilshoda Murodqo' Ziyevna	13
5.	THE IMPACT OF PSYCHOLOGY ON THE DEVELOPMENT OF FOREIGN LANGUAGE EDUCATION IN POSTGRADUATE MILITARY INSTITUTIONS Ashurmatov Muzaffar Khomilovich	15
6.	"TARJIMADA MA'NO, KONTEKST VA KO'PMA'NOLIK" Xoliyarov Lutfulla Tashkuvatovich,	18
7.	LINGUOCULTURAL BASIS OF TEACHING ENGLISH Musurmanova Shakhnoza	20
8.	КАСБИЙ ИШБИЛАРМОНИК МУНОСАБАТЛАР ДАВР ТАЛАБИ Қаландарова Сафия Тоҳировна	25
9.	INGLIZ TILI DARSLARIDA TALABALARNING TERMINOLOGIK KOMPETENSIYASINI BAHOLASH MEZONLARI VA INDIKATORLARI Bazarova Umida Mamurjanovna	28
10.	INGLIZ TILIDA QURILISH SOHASIDAGI TERMINLARNI O'QITISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI Bunyod Bazarov To' Lqinjonovich	30
11.	NEMIS TILI FANINI O'QITISHDA OG'ZAKI NUTQNI RIVOJLANTIRUVCHI MASHQLAR Raxmonqulova Dilshoda Murodqo' Ziyevna	33
12.	INGLIZ TILIDA QURILISH SOHASIDAGI TALABALARNING TERMINOLOGIK KOMPETENSIYALARNI RIVOJLANTIRISH Bunyod Bazarov To' Lqinjonovich	35
13.	NEMIS TILI METODIKASIDA QABUL QILUVCHI KO'NIKMALARNI RIVOJLANTIRISH USULLARI Abdullaeva S. Ya.	38
14.	СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МОНОЛОГИЧЕСКОЙ РЕЧИ УЧАЩИХСЯ НА ОСНОВЕ ОБУЧЕНИЯ СЛОЖНОМУ СИНТАКСИЧЕСКОМУ ЦЕЛОМУ Умид Тоджибоевна Рузиева	40
15.	СОДЕРЖАНИЕ И МЕТОДИКА СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ МОНОЛОГИЧЕСКОЙ РЕЧИ УЧАЩИХСЯ ПРИ ОБУЧЕНИИ СЛОЖНОМУ СИНТАКСИЧЕСКОМУ ЦЕЛОМУ Умид Тоджибоевна Рузиева	42
16.	КОГНИТИВНО-СЕМАНТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ РУССКИХ НЕОЛОГИЗМОВ ЦИФРОВОЙ ЭПОХИ (НА МАТЕРИАЛЕ ИНТЕРНЕТ-ДИСКУРСА УЗБЕКИСТАНА И РОССИИ) Элмуродова Лайло Нормуратовна	45
17.	CHET TILDA MUSTAQIL TA'LIMNING AHAMIYATI Erkayev E.T.	49
18.	THEORETICAL AND PRACTICAL FOUNDATIONS FOR ENHANCING THE EFFECTIVENESS OF ENGLISH LANGUAGE TEACHING IN HIGHER MILITARY EDUCATIONAL INSTITUTIONS Mamatkulova Bakhtijon Ravshanovna	52
19.	THE EFFECTIVENESS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES IN HIGHER MILITARY INSTITUTIONS X.X.Raximov	54
20.	DEVELOPMENT AND INTEGRATION OF DISCURSIVE ELECTRONIC RESOURCES IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING Yusupova Mukhabbat Anatolevna	56
21.	NOFILOGIK OLIY O'QUV YURTLARIDA TAHSIL OLAYOTGAN TALABALAR INGLIZ TILINI MUSTAQIL O'RGANISH JARAYONIDA ESHITISH, O'QISH, YOZISH VA GAPIRISH KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISHDA ENG MUHIM BO'LGAN METODLAR Xayriddinov P B	60

	Bekturdiyeva Sh.S	
22.	INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDAGI YURIDIK USHLARIDAGI FARQLAR Qayumova Sevara	65
23.	MEDIA TURLARI VA ULARNING INGLIZ TILI ONA TILI BO'LMAGAN FOYDALANUVCHILAR ORASIDA MASHHURLIGIGA TA'SIRI Samadova Ruxsora Jo'Rabek Qizi	69
24.	DISKURSIV XUSUSIYATLI ELEKTRON RESURLAR ASOSIDA INGLIZ TILINI O'QITISHDA "TIL PORTFELI" VA INTEGRATIV TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH METODIKASI Yusupova Muxabbat Anatolevna	71
25.	THEORETICAL AND PRACTICAL FOUNDATIONS FOR INCREASING THE EFFICIENCY OF FOREIGN LANGUAGE TEACHING IN HIGHER MILITARY EDUCATIONAL INSTITUTIONS Mirzoqulov Sherzod Shavkatjonovich	73
26.	XORIIY TILLARNI O'QITISHDA TALABALARNING LIDERLIK QOBILIYATINI RIVOJLANTIRISHNING USULLARI: GROUP DISCUSSION MISOLIDA Risvayeva Charos Zaydilla Qizi	76
27.	KURSANTLARNING BILISH FAOLLIGINI OSHIRISHDA YOZUV KO'NIKMASI VA UNI SHAKLLANTIRISHDA UCHRAYOTGAN MUAMMOLAR Nargiza Shirinova	78
28.	РАЗВИТИЕ ЭВФЕМИСТИЧЕСКИХ ЗНАЧЕНИЙ В РУССКОМ И УЗБЕКСКОМ ЯЗЫКАХ Саггарова Елена Анатольевна	81
29.	НЕМИС ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДАГИ ПАРЕМИЯЛАРДА ЎХШАТИШНИНГ ҚЎЛЛАНИЛИШИ Komolova Shaxnozaxon Adxamovna	85
30.	PRACTICAL QUICKEST WAY TO ACHIEVE FLUENCY IN ENGLISH Normatova Muqaddas Baxodirovna	88
31.	КРЕАТИВНЫЕ И ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ОБУЧЕНИЯ НА ЗАНЯТИЯХ ПО ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ Файзиёва Динара Махмудовна	90
32.	BOSMA MEDIADA BREND NOMINATSIYASINING TRANSFORMATSIYASI Madiyeva Madina Yusupovna	94
33.	HARBIY MUTAXASSISLAR UCHUN CHET TILI O'QITISHDA LINGVOMADANIY KOMPETENSIYANI RIVOJLANTIRISH METODIKASI M.D.Norboyeva	97
34.	EFFECTIVE METHODS FOR TEACHING ONOMASTIC VOCABULARY TO PHILOLOGY STUDENTS Mamatkulova Bakhtijon Ravshanovna	100
35.	НЕМИС ТИЛИДА КОЛЛОКАЦИЯЛАРНИНГ ТУРЛАРИ Абдуллох Толипов	102
36.	CRITERIA FOR DESIGNING LEARNING MATERIALS WITHIN A CLIL FRAMEWORK. Xomidova N.N	106
37.	THE FUNCTION OF HUMOR IN THE PLAYS OF OSCAR WILDE Hokimova Muslima Akmal Qizi Akbarova Sarvinoz Axmad Qizi Teachers: Rasulova Dilbar Rasulovna, Amanova Onorxol Chariyevna, Mengniyozova Gulnora Toshtemirovna	109
38.	O'ZBEK VA INGLIZ TILLARIDA "MEHNAT" (WORK) KONSEPTI Jumanazarova Adiba	115
39.	NUTQIY AKT NAZARIYASIDA LINGVISTIK PRAGMATIKA Nodira Mustafayeva Abdujalilovna,	118
40.	TERMINOLOGIYA VA UNING TARJIMA AMALIYOTIDAGI O'RNI Mamarajabova Fotima Bahridin Qizi Sayfiddinova Shoxsanam Shuxrat Qizi Ilmiy Rahbar: Sobirjonova Muxlisa Sobirjonovna O'qituvchilar: Ro'ziyeva Rayxon Abdusalilovna, Rasulova Dilbar Rasulovna	120
41.	NOTIQLIK SAN'ATI VA RITORIKANING STILISTIKA BILAN ALOQASI Urunbadalova Sevara Sodiqjon Qizi Tursoatova Mahfuza Ravshan Qizi	125
42.	INTERAKTIV METODLAR ORQALI MADANIYATLARARO MULOQOTNI SHAKLLANTIRISH VA TALABALARNING MATIVATSIYASINI OSHIRISH Alimardonova Gulsevar Sirojiddinova	129
43.	THE RECEPTION AND ADAPTATION OF SHAKESPEARE'S PLAYS IN UZBEK THEATRE AND TRANSLATION	131

va madaniy maydonning ajralmas elementi sifatida qaraladi. Ta'lim tizimida bu jarayonni inobatga olish zarur: media savodxonlikni rivojlantirish, ingliz tilini media orqali o'rgatish strategiyalarini tatbiq etish til kompetensiyasini chuqurlashtiradi va zamonaviy ta'limni yanada samarali qiladi.

Foydalanilgan Adabiyotlar

1. Crystal, D. 2003. *English as a Global Language*. Cambridge University Press.
2. Kabilan, M. K., Ahmad, N., & Abidin, M. J. Z. 2010. *Facebook: An online environment for learning of English in institutions of higher education?* Internet and Higher Education, 13(4), 179–187.
3. Ismaili, M. 2013. *The effectiveness of using movies in the EFL classroom – A study conducted at South East European University*. Academic Journal of Interdisciplinary Studies, 2(4), 121–132.
4. Piller, I. 2003. *Advertising as a site of language contact*. Annual Review of Applied Linguistics, 23, 170–183.

DISKURSIV XUSUSIYATLI ELEKTRON RESURLAR ASOSIDA INGLIZ TILINI O'QITISHDA "TIL PORTFELI" VA INTEGRATIV TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH METODIKASI

Yusupova Muxabbat Anatolevna
Chirchiq davlat pedagogika universiteti

Annotatsiya. Ushbu maqolada ingliz tilini o'qitish jarayonida diskursiv xususiyatli elektron resurslardan foydalanish orqali integrativ o'qitish modeli asosida talabalarda qadriyatli va faoliyatli motivatsiyani rivojlantirishga xizmat qiladigan texnologik xaritani ishlab chiqish masalalari yoritilgan. Tadqiqot doirasida "Til portfeli" va boshqa integrativ texnologiyalar asosida talabalarning ingliz tilidagi nutqiy faoliyatini rivojlantirish, ularda ijodiy yondashuv, mas'uliyat, hamda ilmiy-tadqiqot ishlariga qiziqishni oshirishga qaratilgan metodik yechimlar taklif etilgan. Ushbu yondashuv talabalarning ingliz tilidagi matnni tinglab-tushunish, monolog nutqni shakllantirish, so'z boyligi va grammatikasini mustahkamlash kabi kompetensiyalarini rivojlantirishga zamin yaratadi.

Kalit so'zlar: ingliz tilini o'qitish, diskursiv xususiyatli elektron resurslar, integrativ texnologiyalar, til portfeli, texnologik xarita, raqamli ta'lim, striming, motivatsiya, nutqiy kompetensiya, innovatsion metodika.

Diskursiv xususiyatli elektron resurslar asosida o'quv mashg'ulotlarining texnologik xaritasini ishlab chiqish ingliz tilini o'qitish metodikasining takomillashuviga olib kelishi shubhasiz. Shu jihatdan olganda, tajribaviy mashg'ulotlarda tavsiya etilayotgan "Til portfeli" va boshqa integrativ texnologiyalar asosida diskursiv xususiyatli matnni tahlil qilish, adabiyotlardan unumli foydalanish, har bir masalaga ijodiy yondashish, o'quv jarayonini tashkil qilish, hamda zamonaviy uslublarni qo'llash orqali talabalarning til o'zlashtirishlariga bo'lgan qiziqishlarini oshirish, mas'uliyatni xis qilish, ilmiy tadqiqot ishlarini olib borishga motivatsiya hosil qilishga e'tibor qaratiladi [3].

Raqamli texnologiyalardan foydalanib, ingliz tilini o'qitish integratsiyasi o'z aksini topishi uchun misol tariqasida o'quv mashg'uloti davrida o'qituvchi jumla yozishni va uni o'tgan zamon fe'llarini tarjima qilishda ularga sharh berishadi. Buning uchun ular striming-internet orqali uzatilgan axborot yordamida gaplarni tuzadi, yozib olingan badiiy matnni sharhlaydilar va yozib olingan matn asosidagi videorolikni ko'rishadi [2].

Talabalarning ingliz tilidagi o'quv materialini samarali o'zlashtirishlari uchun integrativ o'qitish modeli orqali talabalarda qadriyatli, faoliyatli motivatsiyani rivojlantirishga mo'ljallangan auditoriya mashg'ulotining texnologik xaritasi shakllantiriladi (1.1-jadvalga qarang).

Talabalar tomonidan ingliz tilidagi o'quv materialini samarali o'zlashtirishning texnologik xaritasi

1.1-jadval

O'quv moduli: Mavzu	<i>Til aspektlari amaliyoti fani</i> <i>Ingliz yozuvchisi J.London asarlarida insonparvarlik g'oyalarining tarannum etilishi</i>
Maqsad, Vazifalar	Maqsad: Talabalarga yozuvchi asaridagi asosiy g'oyalar bilan tanishtirish, ularning mohiyati, ahamiyati to'g'risida idrok qilish. -O'quv materiallarni integrativ texnologiya- Til portfeli orqali baholash.
O'quv jarayonining mazmuni	Asarning g'oyasi, uning janrdagi turi, tarbiyaviy ahamiyati to'g'risida tushunchaga ega bo'lish.
O'quv jarayonida tanlanadigan atributlar	Metod: Aqliy hujum. Shakl: Auditoriyadan tashqari. Vosita: raqamli ilovalar, tarqatma materillar: matnlar. Usul: Muammoli vaziyatlar va savol-topshiriqlar asosida ijodiy fikr almashish [1].
Baholash:	Nazorat: Og'zaki nazorat, savol-javoblar, kuzatish, o'z-o'zini nazorat qilish. Rag'batlantirish, kredit-modul tizimi asosida baholash.
Kutiladigan mahsula	O'qituvchi: Talabalarda mashg'ulotga motivatsiya uyg'otadi. Talabalar tomonidan diskursiv xususiyatli matn asosida mustaqil o'rganish, uni xotirada saqlash, boshqalarga yetkazish, savol berish va savollarga javob berishga o'rgatadi. Talaba: Yangi bilimlarni egallaydi. Kommunikativ qobiliyati rivojlanadi.
Istiqbol rejasi	O'qituvchi: Til portfeli texnologiyasini o'zlashtirish va darsda tadbiq etish, takomillashtirish. O'z ustida ishlash. Mavzuni hayotiy voqealar bilan bog'lash. Pedagogik mahoratni oshirish. Talaba: Diskursiv xususiyatli matn bilan raqamli texnologiyalardan foydalangan holatda mustaqil ishlashni o'rganadi; o'z fikrini ravon bayon qila oladi, shu mavzu asosida qo'shimcha materiallar topadi, ularni o'rganadi. O'z fikri va guruh fikrini tahlil qilib, bir yechimga kelish malakasini hosil qiladi.

Ko'rsatilgan integrativ bosqichlarda amalga oshiriladigan har bir talabaning o'quv faoliyat natijasi aniq belgilanadi. Mashg'ulot mavzusi maqsadidan kelib chiqqan holda tashkil etilgan integrativ texnologiyalar orqali matn bo'yicha o'quv materillalarini to'laqonli o'zlashtirilishiga erishiladi.

Talabalar diskursiv xususiyatli matn asosida tinglab-tushunish, badiiy matndagi monolog qismini o'zlashtirish, so'z boyligi va grammatikasiga asoslangan matnlar materiallari asosida taqdimot tayyorlash, o'qituvchi tomonidan taqdim etilgan, yoki, tasmada yozib olingan topshiriqlarni bajarishga o'rganadilar.

Foydalanilgan adabiyotlar royxati

1. Benson P. Teaching and researching autonomy in language learning (2nd ed.). Routledge, 2011, p.296
2. Oxford R. L. Teaching and researching language learning strategies: Self-regulation in context, Routledge, 2017, p.371
3. Council of Europe. (2009). The European Language Portfolio: Theory, practice and prospects. Strasbourg: Council of Europe Publishing. Retrieved from <https://www.coe.int/en/web/portfolio>

Theoretical and Practical Foundations for Increasing the Efficiency of Foreign Language Teaching in Higher Military Educational Institutions

*Instructor of the Department of Exact and Applied Sciences and Physical Education, Belarus–
Uzbekistan Joint Intersectoral Institute of Applied Technical Qualifications in Tashkent
Mirzoqulov Sherzod Shavkatjonovich*

Abstract: In the context of globalization and international military cooperation, the ability of officers and cadets to communicate effectively in foreign languages has become a key component of modern military education. This article, developed in collaboration with AI technologies, explores the theoretical and practical foundations for improving the effectiveness of foreign language teaching in higher military educational institutions. It emphasizes the integration of innovative pedagogical methods, digital learning environments, and communicative approaches aligned with military-specific contexts.

Keywords: Foreign language teaching; military education; communicative competence; AI-assisted learning; CEFR; blended learning; digital pedagogy; task-based approach; language efficiency; military linguistics.

Аннотация: В условиях глобализации и международного военного сотрудничества способность офицеров и курсантов эффективно общаться на иностранных языках становится ключевым компонентом современного военного образования. Настоящая статья, подготовленная в сотрудничестве с технологиями искусственного интеллекта, рассматривает теоретические и практические основы повышения эффективности преподавания иностранных языков в высших военных учебных заведениях. Особое внимание уделяется интеграции инновационных педагогических методов, цифровых образовательных сред и коммуникативных подходов, соответствующих специфике военной сферы.

Ключевые слова: Преподавание иностранных языков; военное образование; коммуникативная компетенция; обучение с использованием ИИ; CEFR; смешанное обучение; цифровая педагогика; задачный подход; эффективность обучения языку; военная лингвистика.

Annotatsiya: Globallashuv va xalqaro harbiy hamkorlik sharoitida zobitlar va kursantlarning chet tillarida samarali muloqot qila olish qobiliyati zamonaviy harbiy ta'limning muhim tarkibiy qismiga aylanmoqda. Ushbu maqola, sun'iy intellekt texnologiyalari hamkorligida ishlab chiqilgan bo'lib, oliy harbiy ta'lim muassasalarida chet tillarni o'qitish samaradorligini oshirishning nazariy va amaliy asoslarini